

MAAELUMINISTEERIUM

Aianduse hetkeolukorrast Eestis numbrates

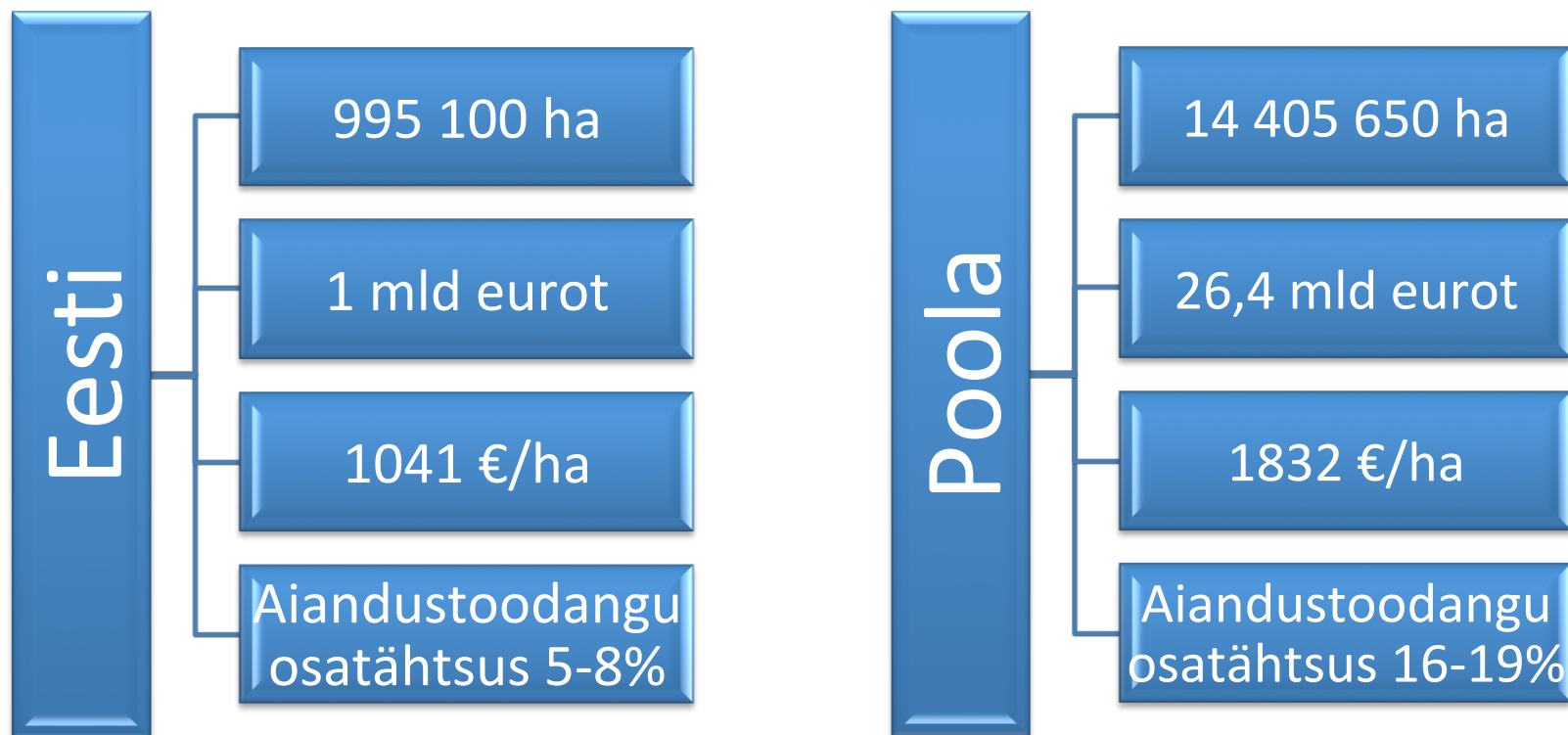
Marko Gorban
Maaeluministeerium

Eesti Aiandusliidu VII Visioonikonverents
14.10.2020

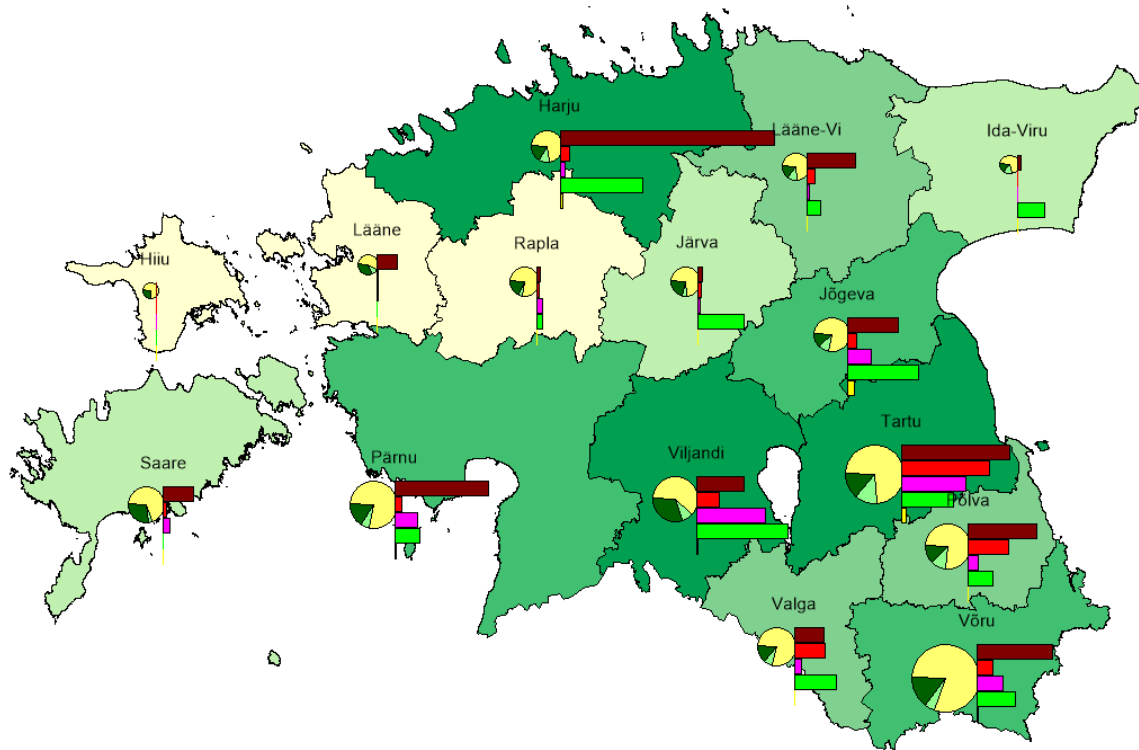

Eesti ja Poola

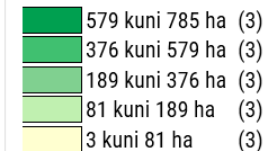
Eestis on kasutuses ca 1 mln ha, Poolas 14,4 mln ha
Kõrgemasse toodangu väärtusesse ha kohta panustab
aiandus

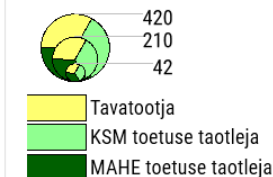
Aianduskultuuride kasvatajad ja pinnad (2019)

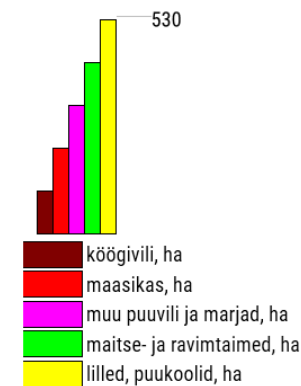
Aianduskultuurid kokku ha

Aianduskultuuride kasvatajad (2019)

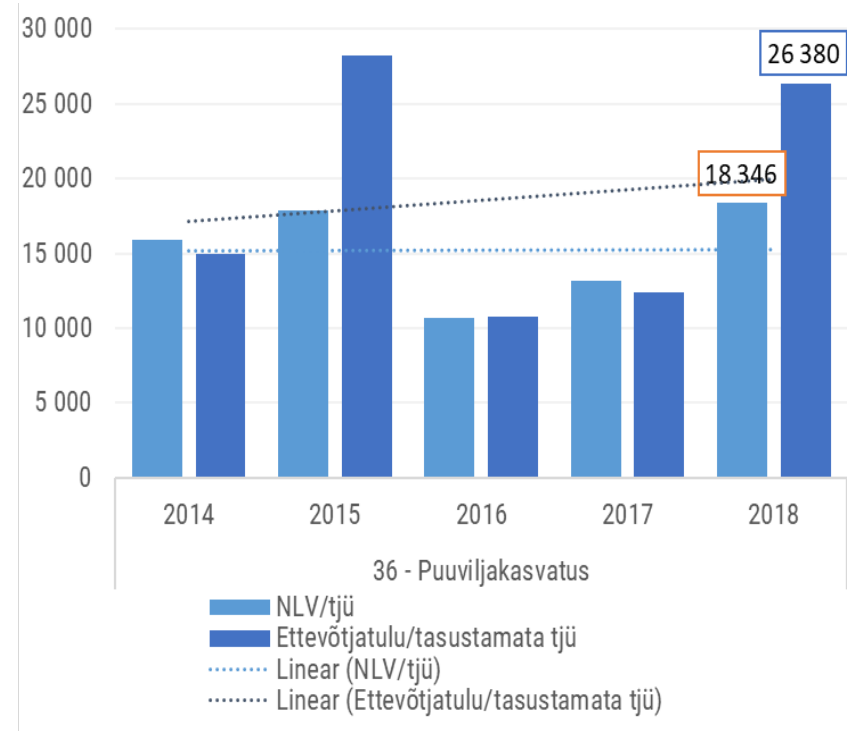
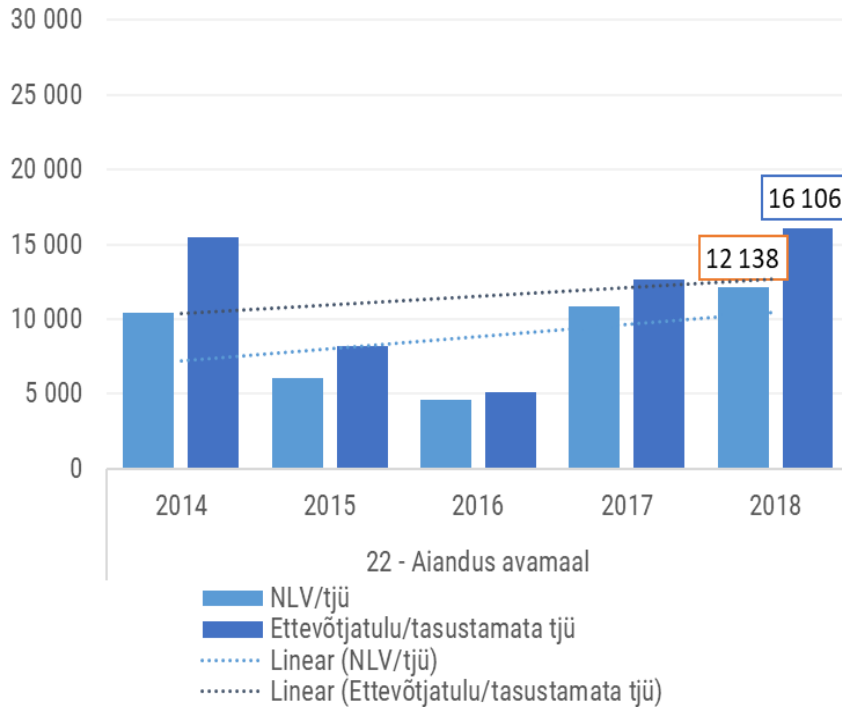

Aianduskultuuride ha

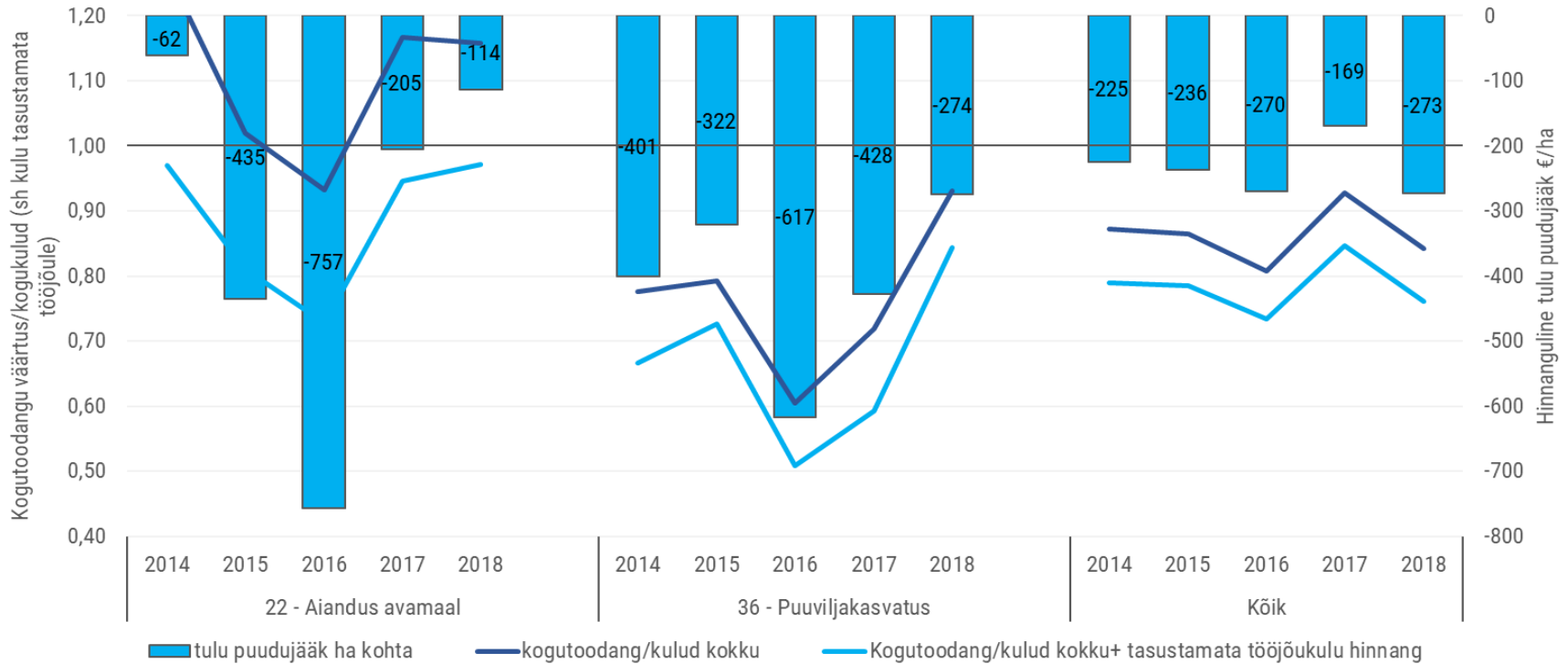
2198 isikut (sh 41% füüsilised isikud) märkis PRIA pindalatoetuste taotlustel kokku 4603 ha aianduskultuure, sh köögivilja 1982 ha, maasikat 625 ha, muud puuvilja ja marjakultuurid 634 ha, ravim- ja maitsetaimed 1299 ha ja lilled ja puukoolid 62 ha. Kokku harivad need isikud 10% ÜPT pinnast

Netolisandväärtus ja ettevõtjatulu aianduses

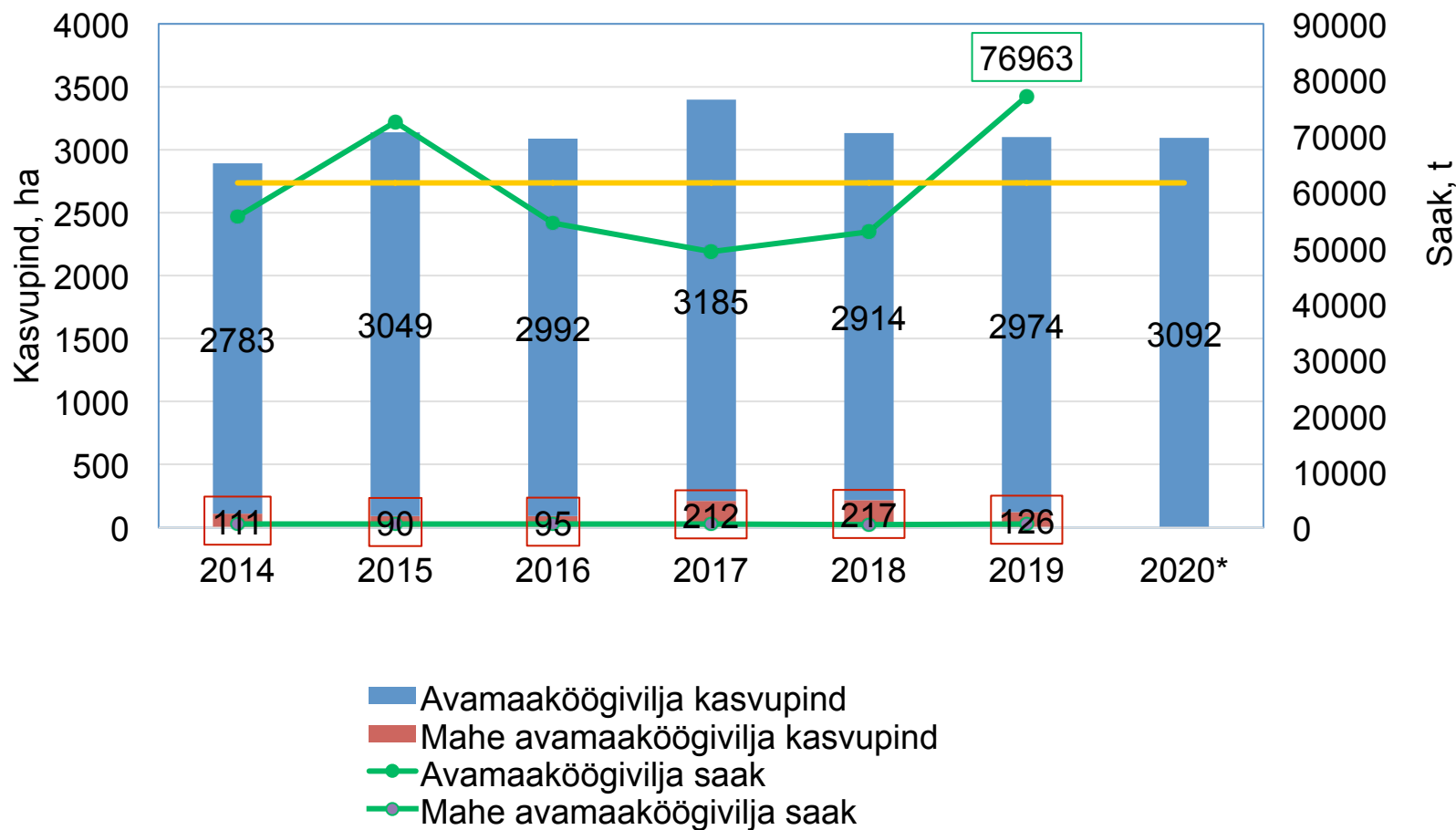
Loodav lisandväärtus on aianduses tööjõu aastaühiku kohta pigem madalam kui ettevõtjatulu tasustamata tööjõu aastaühiku kohta, erinevus avaldub sõltuvalt spetsialiseerumisest

Toimetulek kuludega aianduses

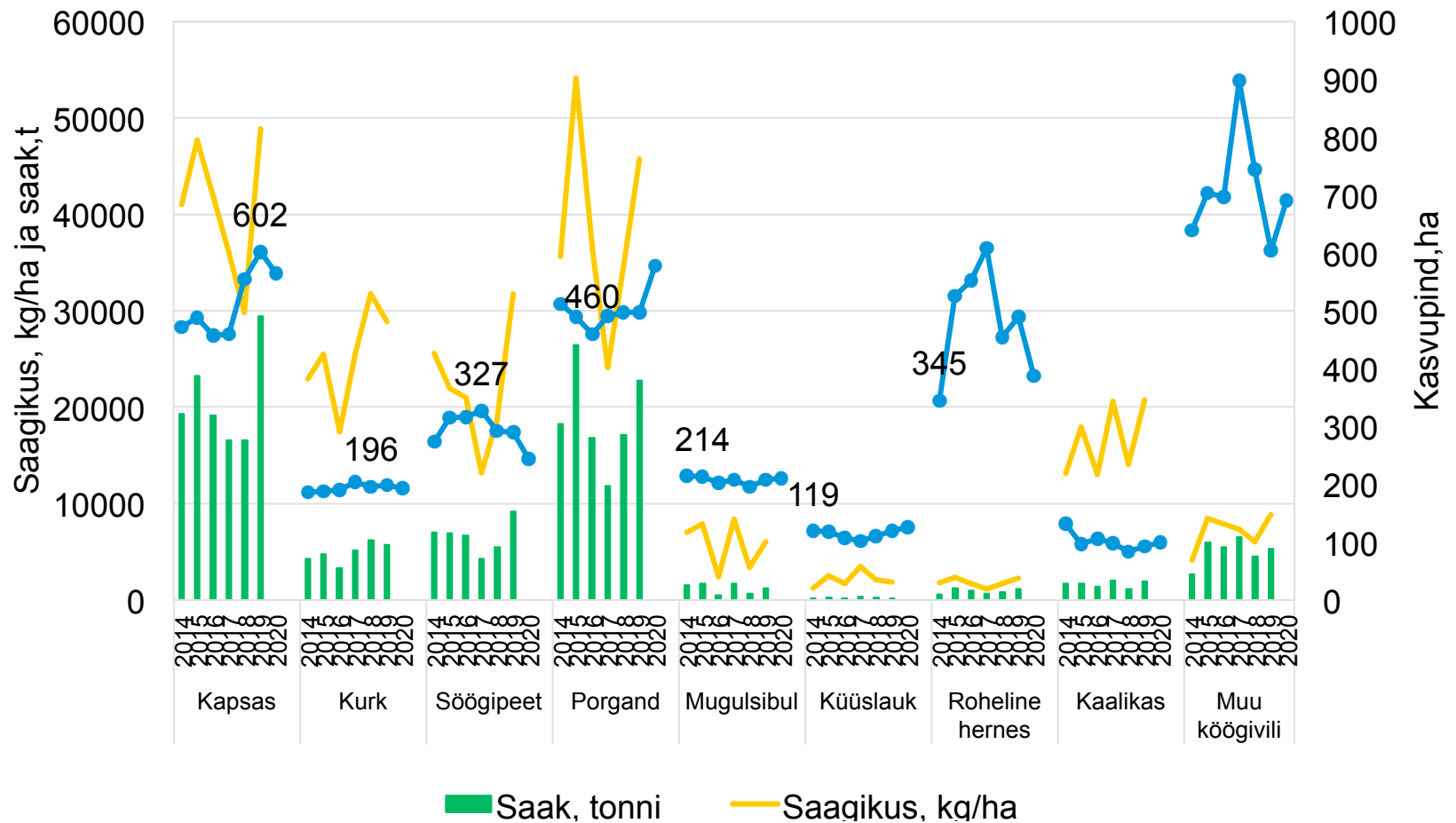

Nii Aianduse kui Püsiluultuuride tootmistüübi ettevõtted kasutavad olulisel määral peretööjõudu, mis suurendab kogukuluseid ja vähendab kuludega toimetulekut

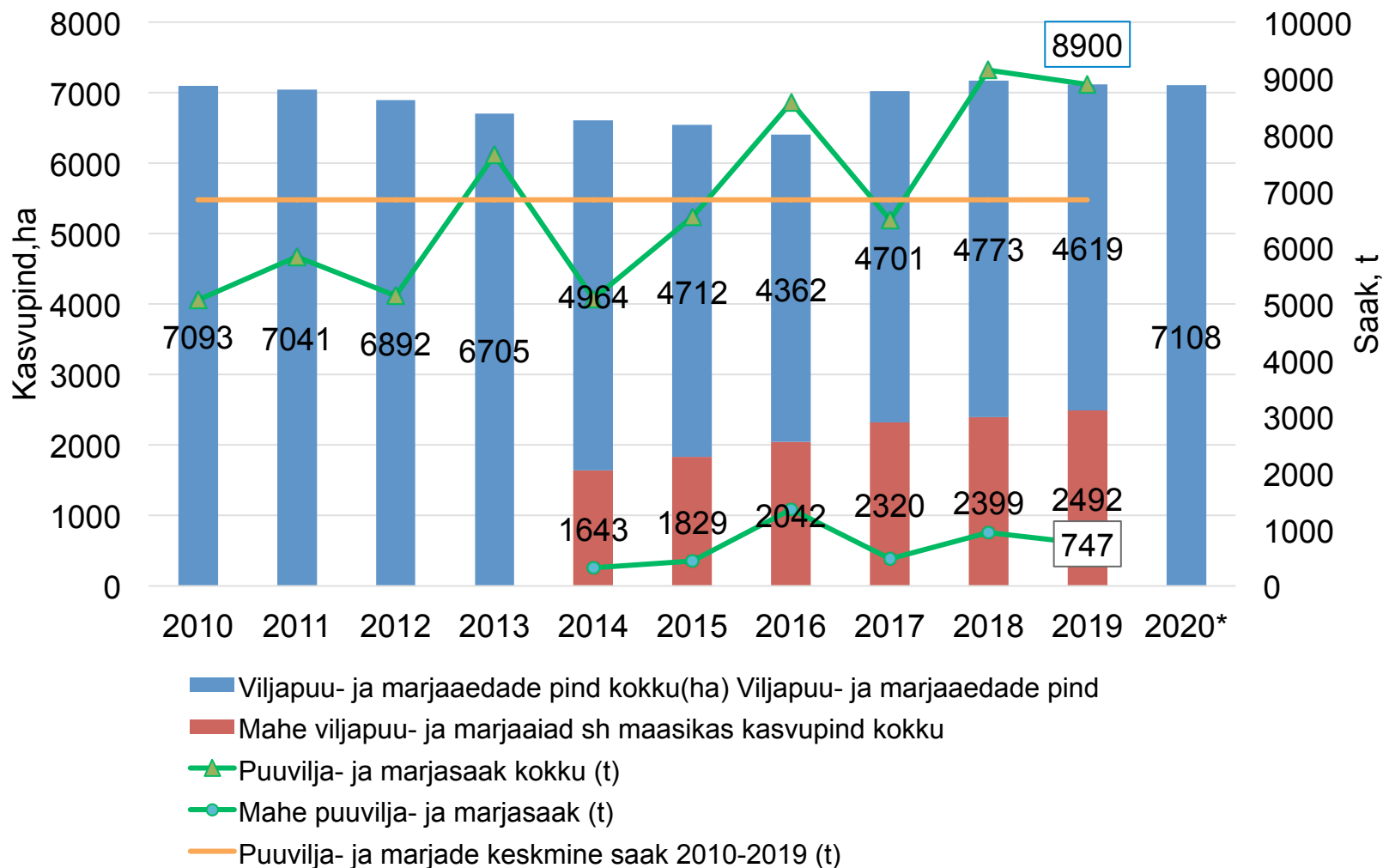
Avamaaköögilja kasvupind ja kogusaak aastatel 2011-2019(2020)

Avamaaköögiviljade kasvupind, saak ja saagikus aastatel 2015-2019 (2020)

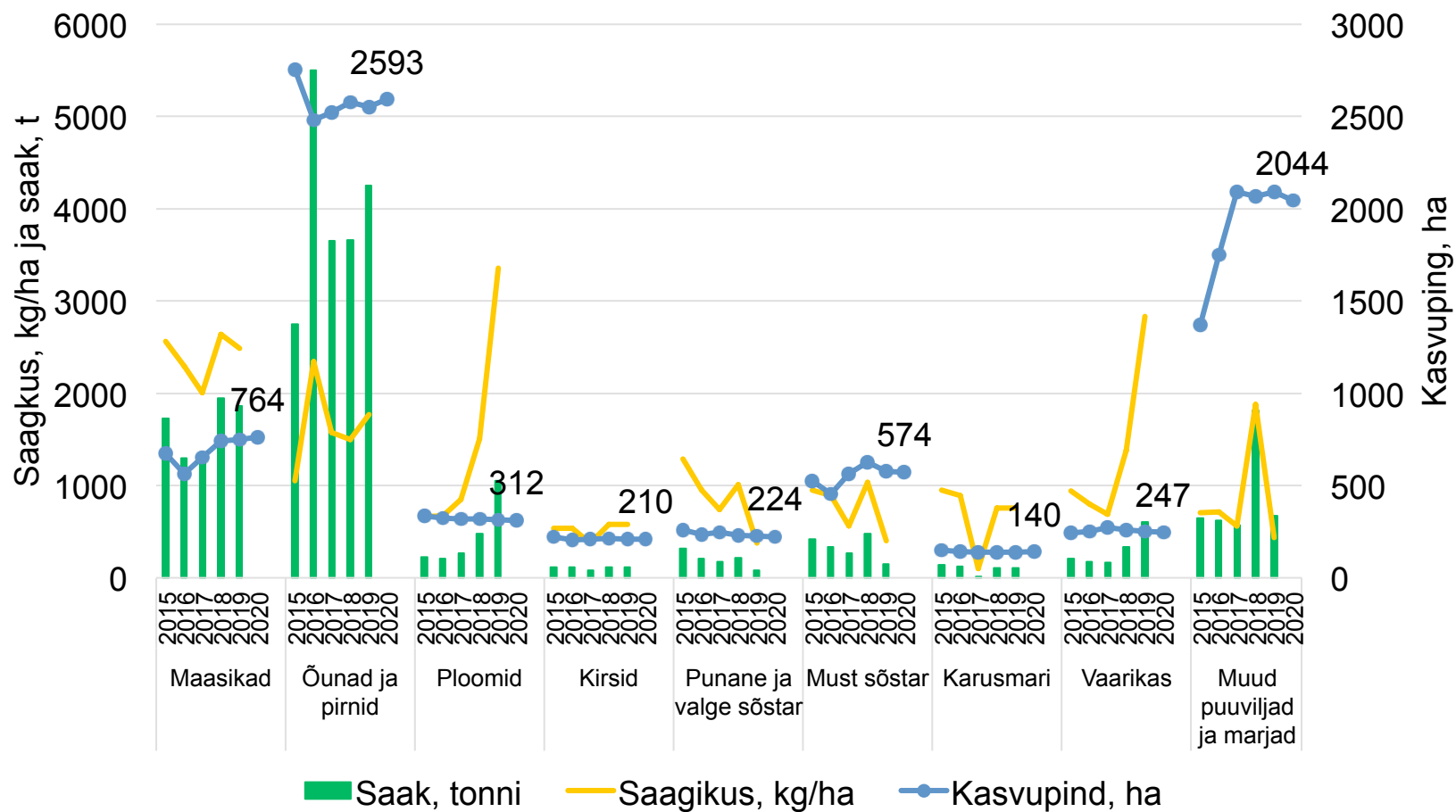
Puuvilja- ja marjaaedade pind ja saak aastatel 2011-2019 (2020)

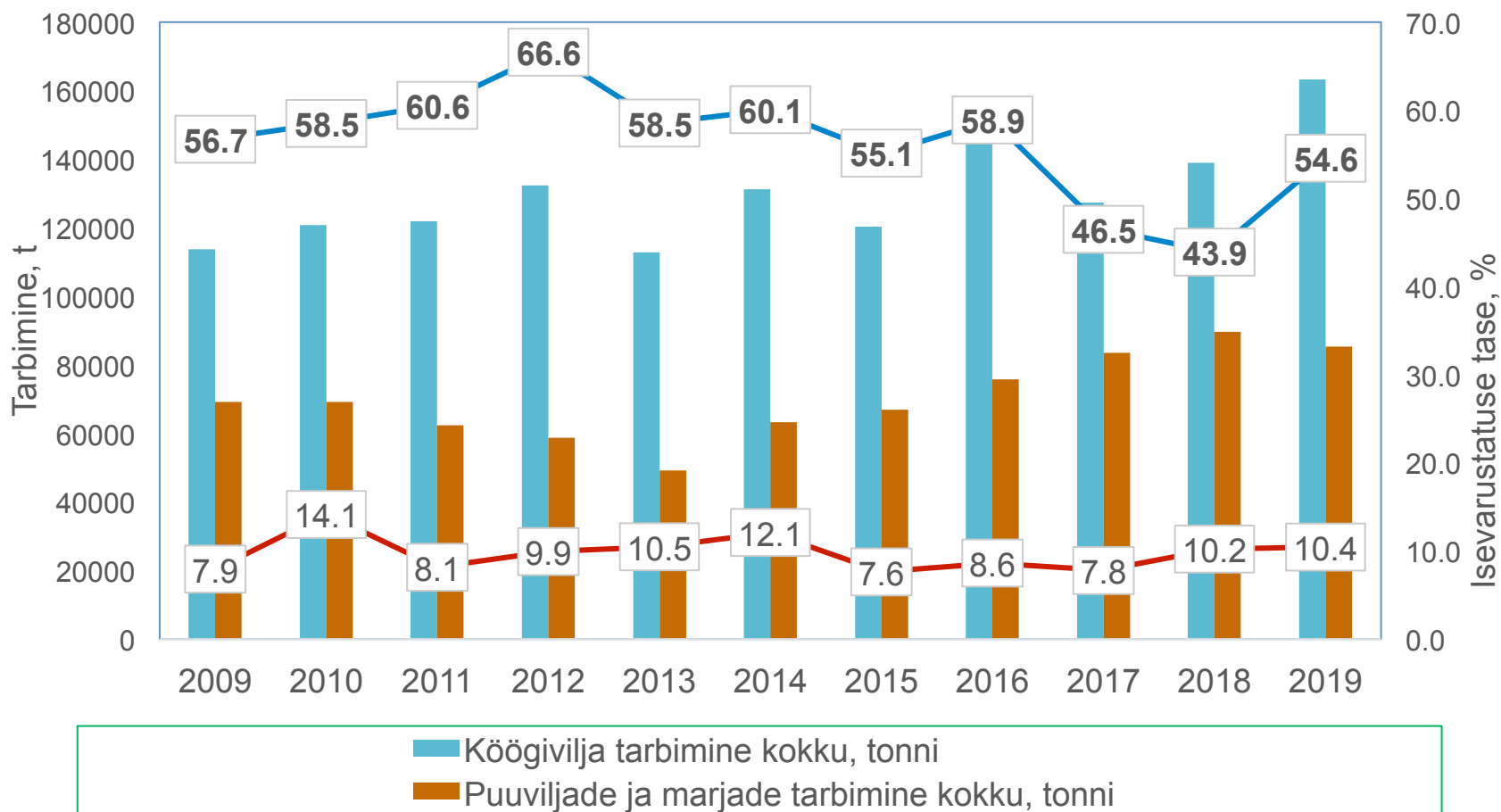
Allikas: Statistikaamet, PMA, 30.06.2019 seisuga

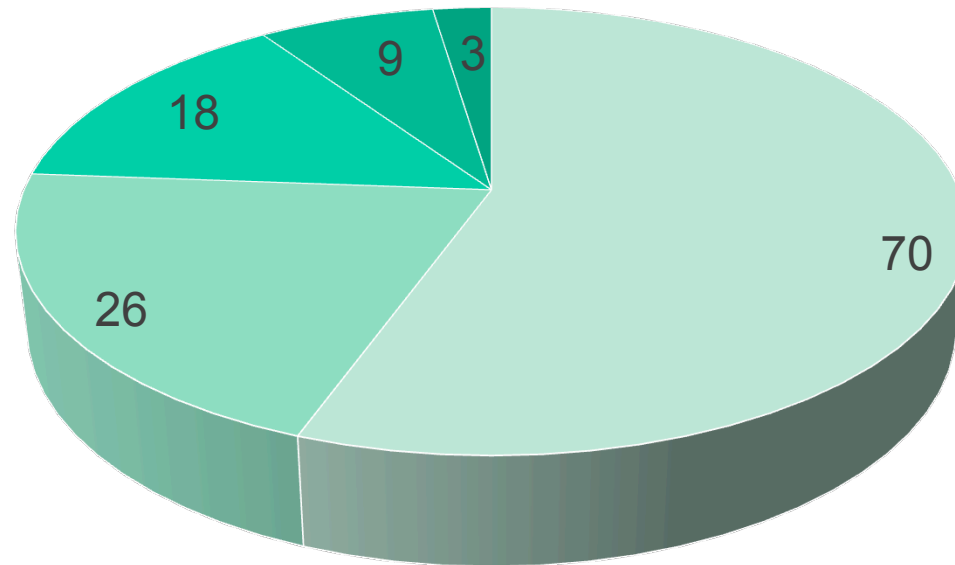
Puuvilja- ja marjaaedade pind (ha) aastatel 2015-2019 (2020)

Värske puu- ja köögivilja isevarustus 2009-2019

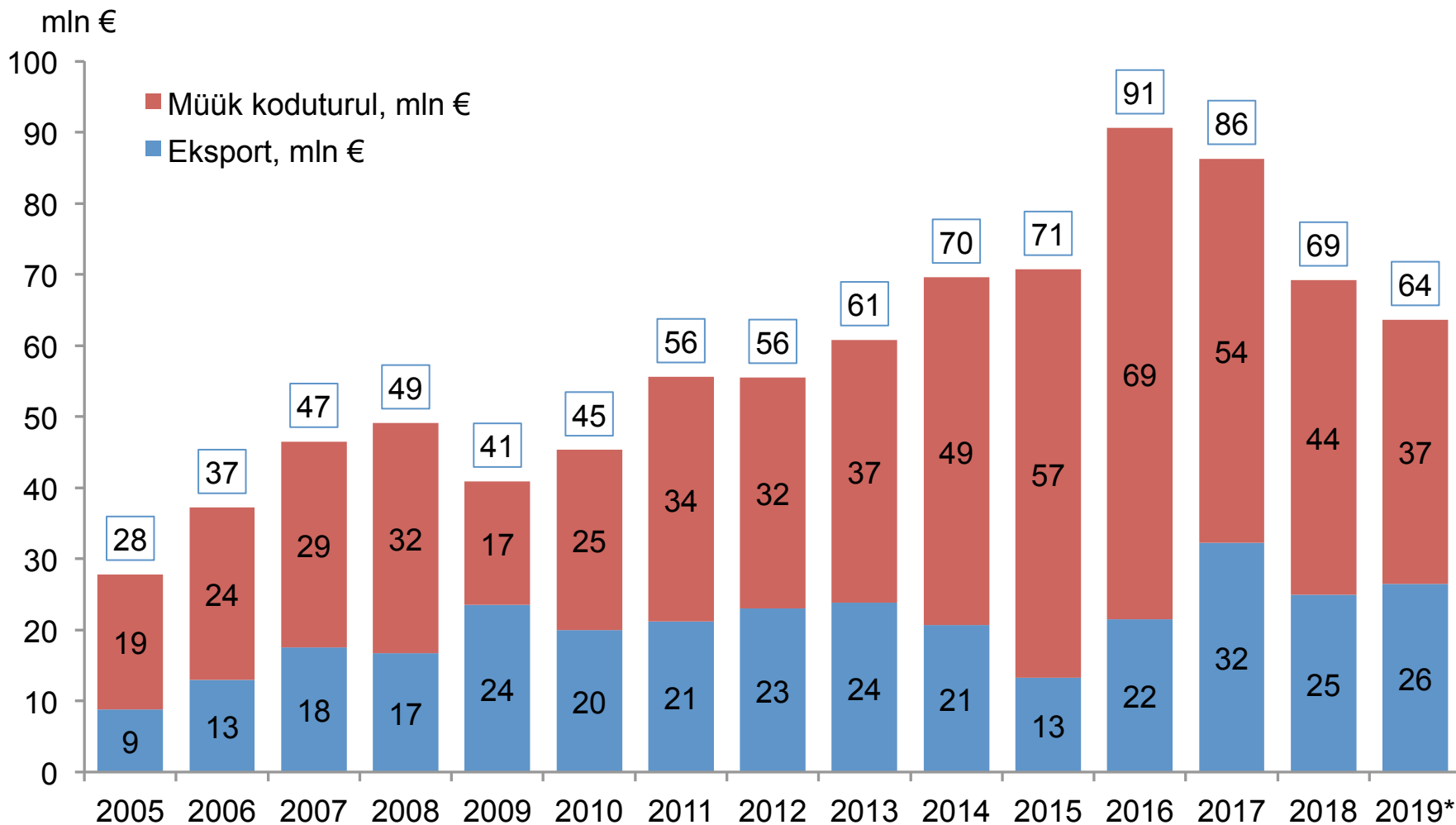

Ühistegevus aiandussektoris

- Teravili, õlikultuurid ja valgurikkad taimed
- Lehmapiim ja piimatooted
- Elusloomad ja liha
- Kartu, puu-ja köögivili, marjad
- Muu

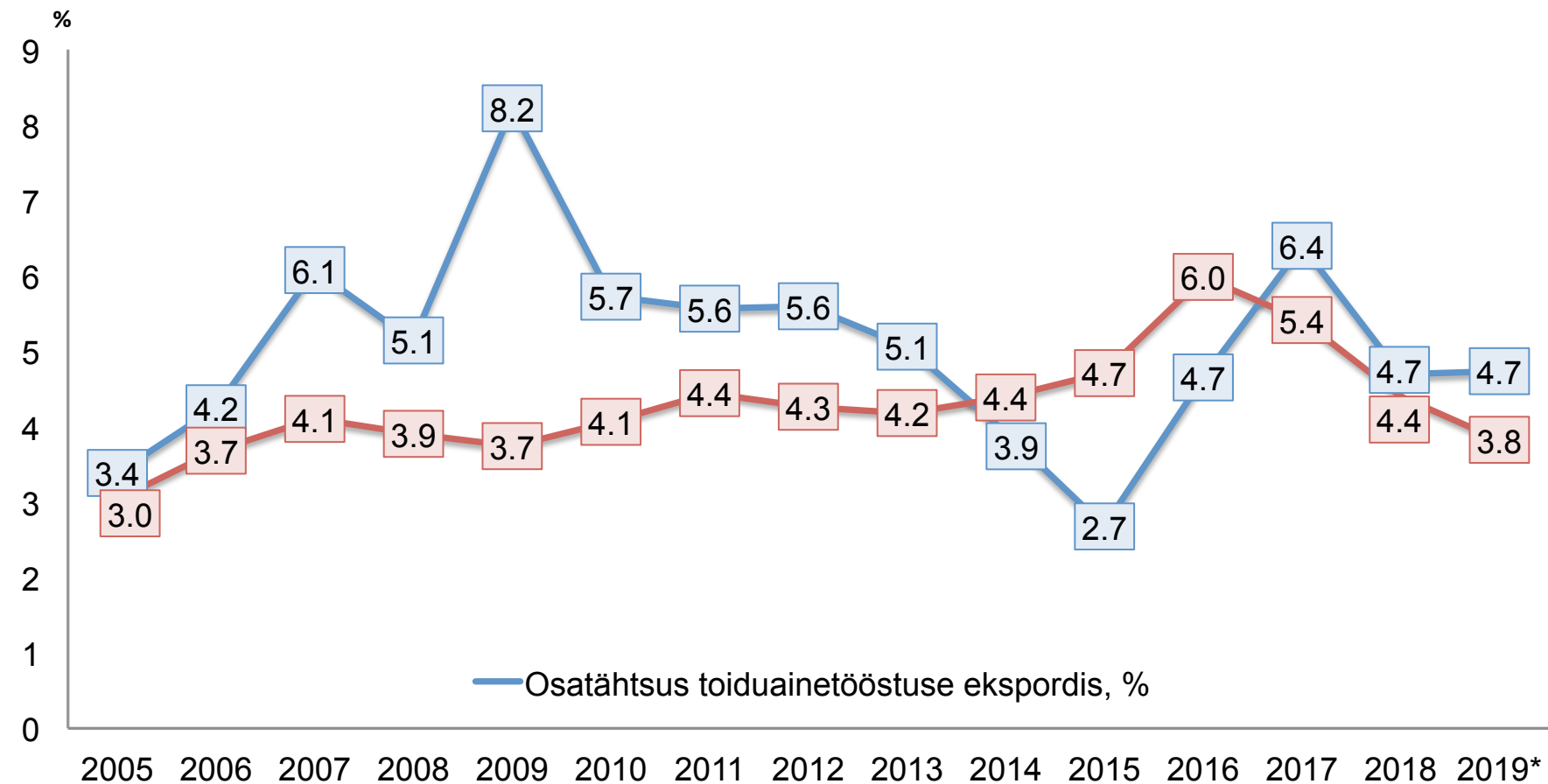
Puu- ja köögiviljatööstuse toodangu müük

*- esialgsed andmed

Allikas: Statistikaamet

Osatähtsus toiduainetööstuse toodangus, ekspordis, %

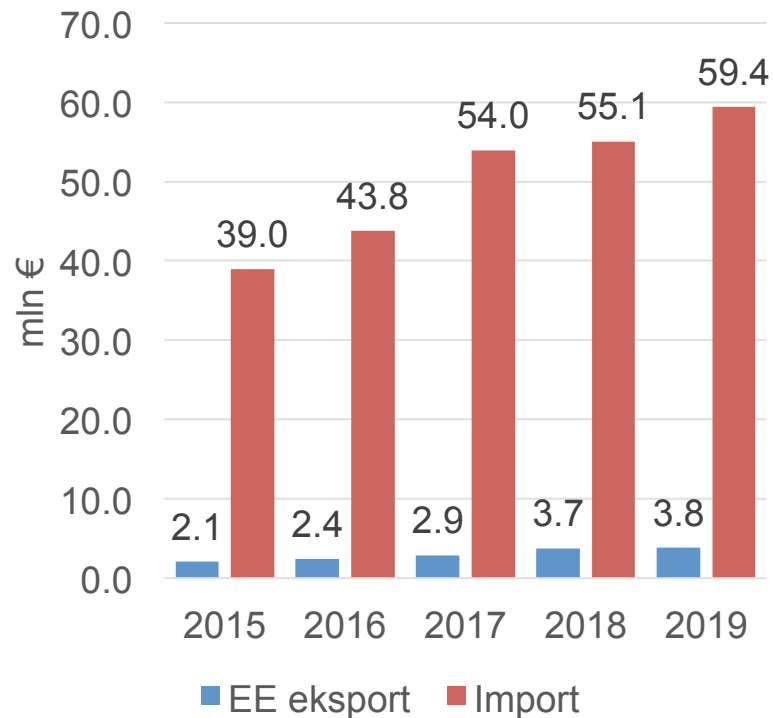

*- esialgsed andmed

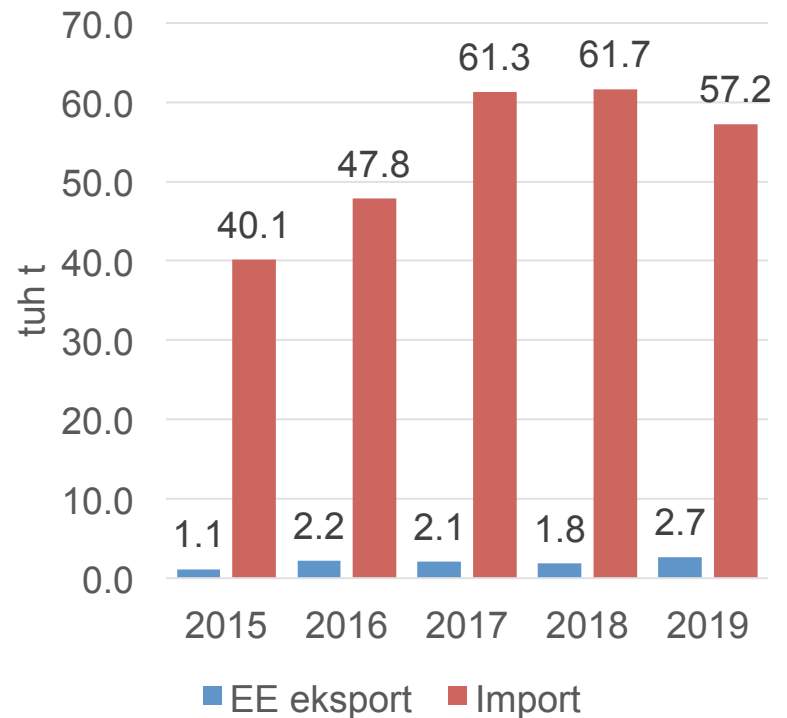
Allikas: Statistikaamet

Värske köögivilja eksport ja import 2015-2019

Väärtus, mln €

Kogus, tuht t

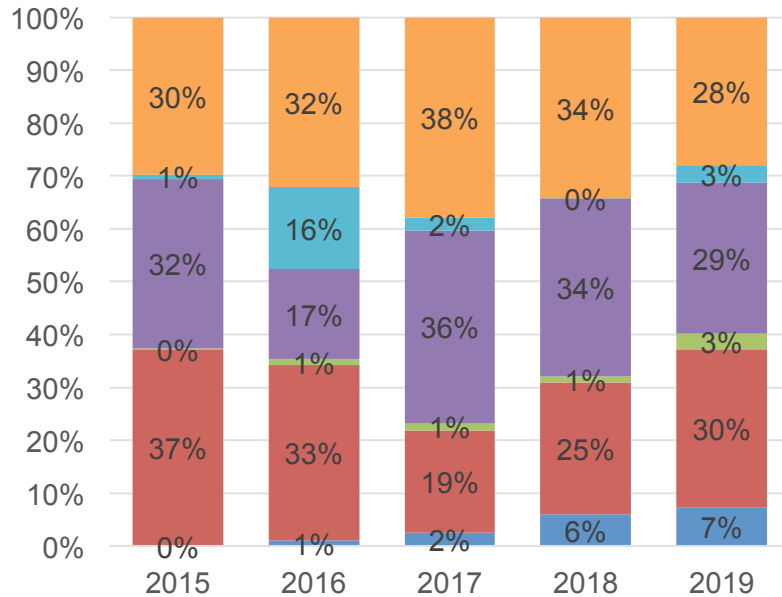

* Värske või jahutatud köögivilja eksport/import (v. a kartul)

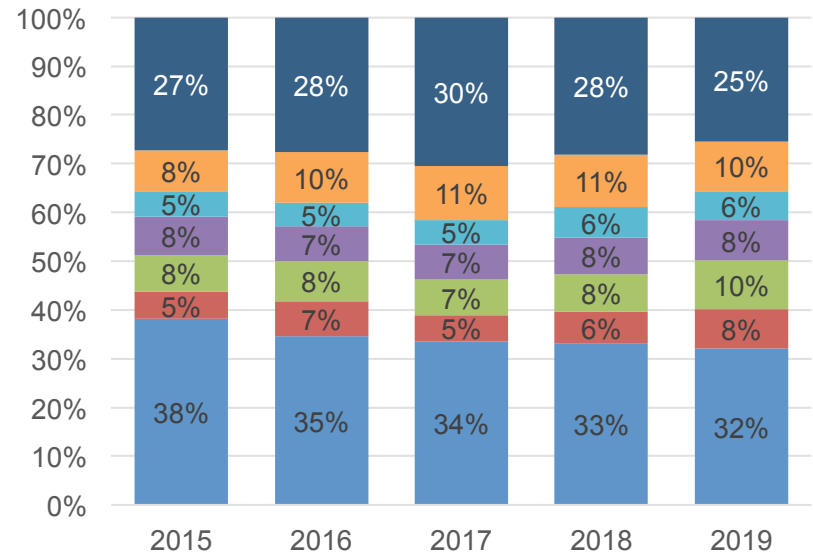
Värske köögivilja eksport ja import, %

EE eksport

käibest import

- Muu köögivilja
- Kaunviljad
- Kurgid ja kornišonid
- Porgand, naeris, söögipeet jms söödav juurvili
- Aedsalat ja sigur
- Sibulad, šalotid, küüslaugud, porrulaugud jm laugud

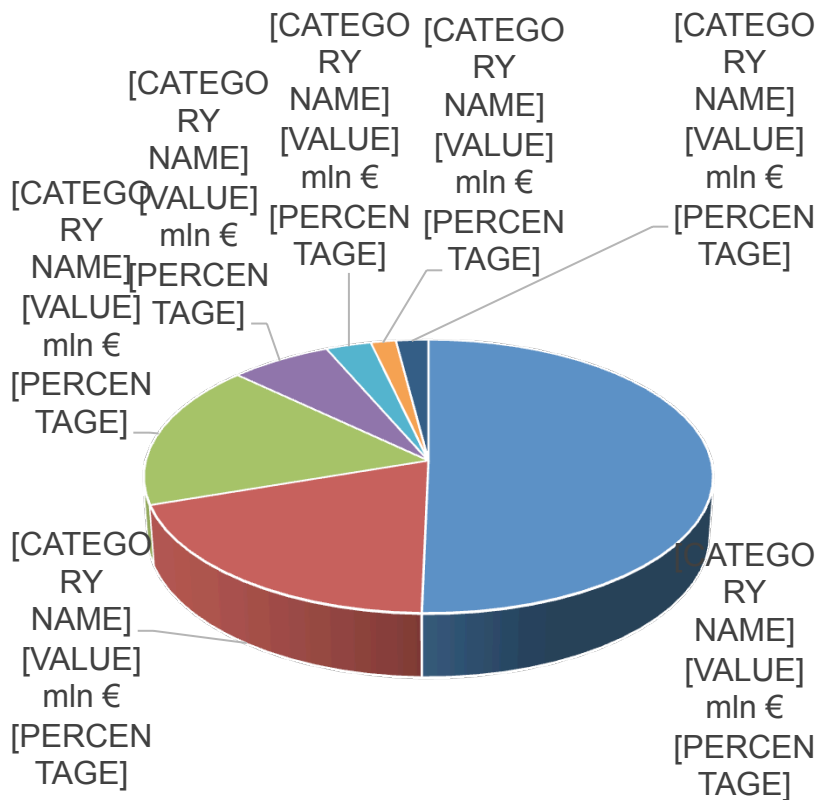

- Muu köögivilja
- Kurgid ja kornišonid
- Porgand, naeris, söögipeet jms söödav juurvili
- Aedsalat ja sigur
- Kapsas
- Sibulad, šalotid, küüslaugud, porrulaugud jm laugud
- Tomatid

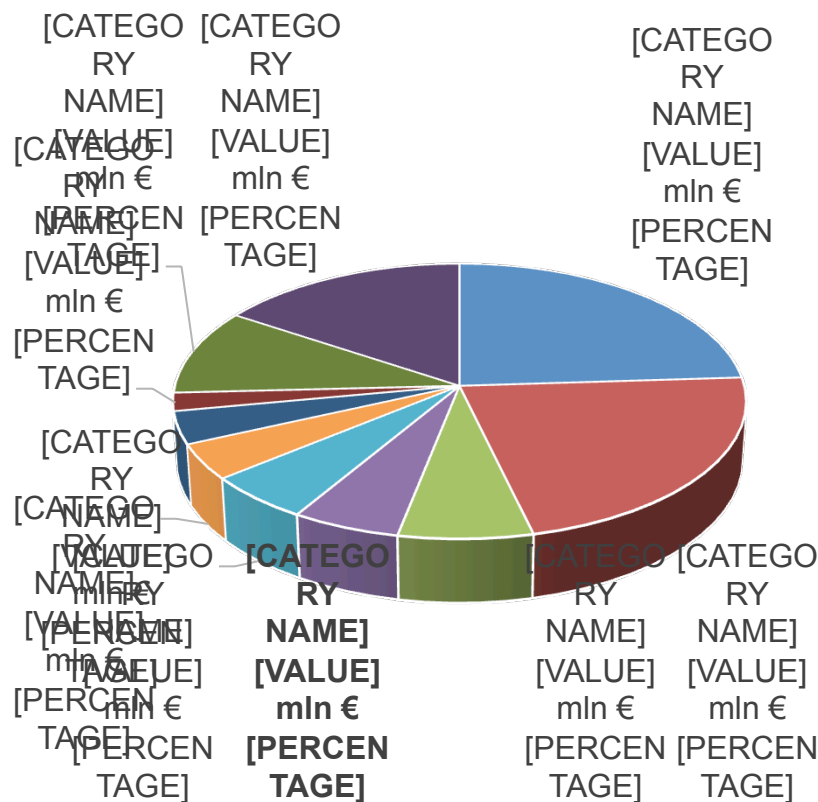
* Värske või jahutatud köögivilja eksport/import (v. a kartul)

Värske köögivilja ekspordi sihtriigid ja impordi päritoluriigid, 2019 (mln €, %)

EE eksport

Import (päritoluriik)

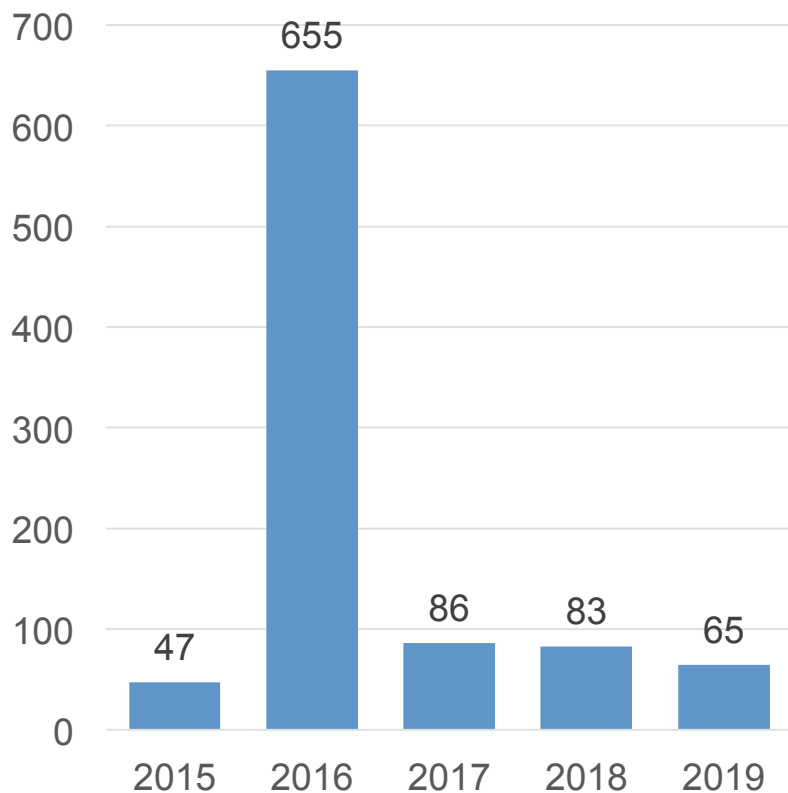

* Värske või jahutatud köögivilja eksport (v. a kartul)

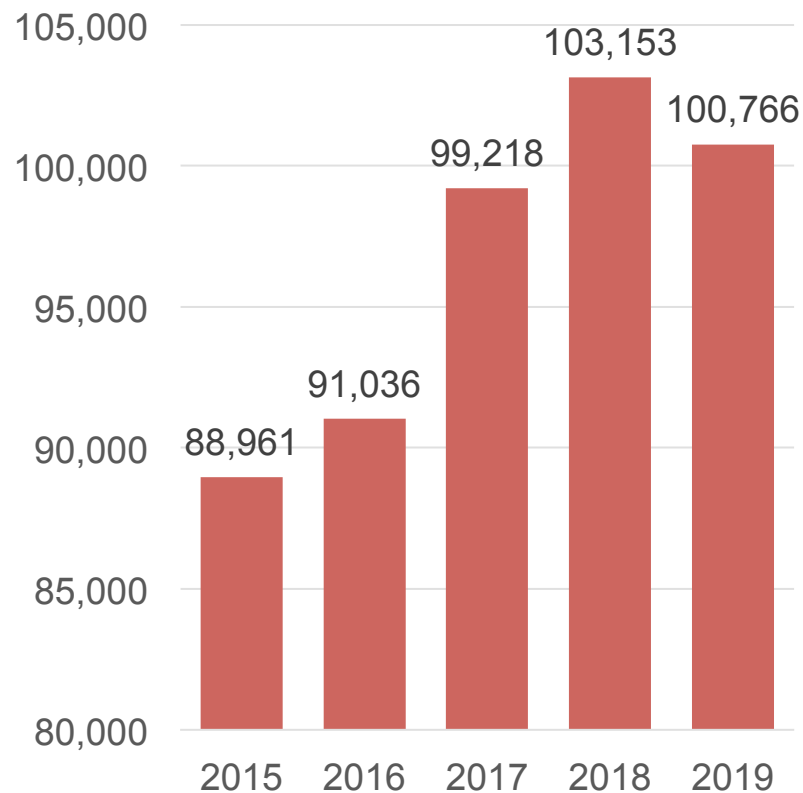

Värskete puuviljade ja marjade eksport ja import 2015-2019, tonnides

Eksport

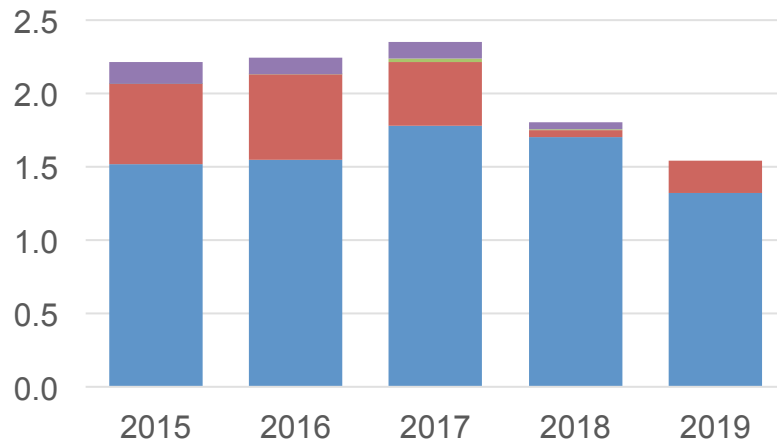

Import

Eluspuude, taimede, taimesibulate, lõikelilledele eksport-import rahalises väärtuses 2015-2019 mln €

Eksport

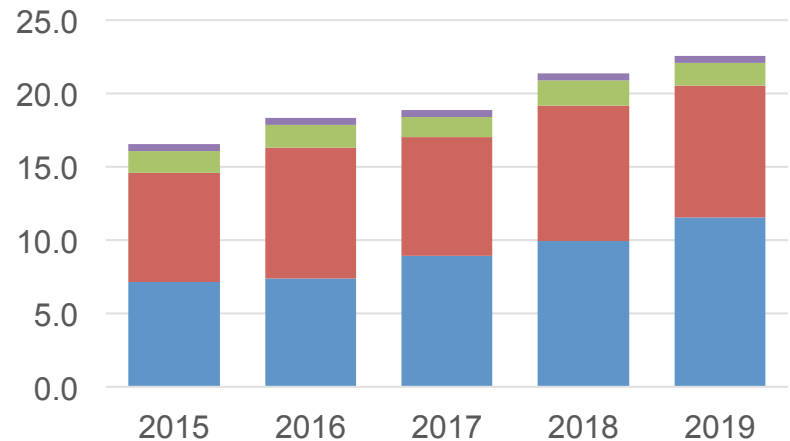
■ Lõikelilled ja lillepungad

■ Taimesibulad, varre- ja juuremugulad, mugulsibulad

■ Muud elustaimed, pistikud ja pookoksad

■ Taimelihed, oksad ja muud taimeosad

Import

■ Taimelihed, oksad ja muud taimeosad

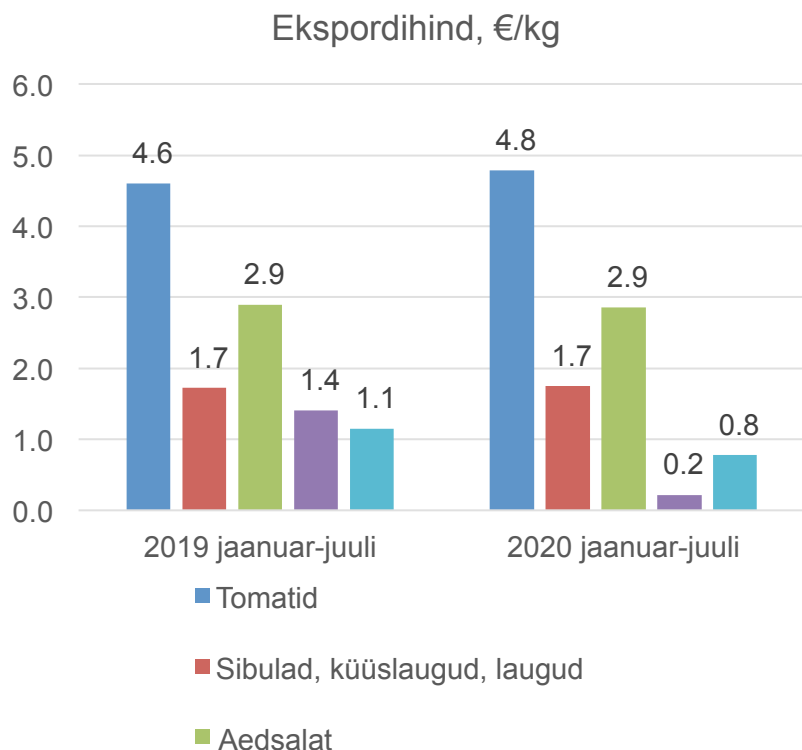
■ Taimesibulad, varre- ja juuremugulad, mugulsibulad

■ Lõikelilled ja lillepungad

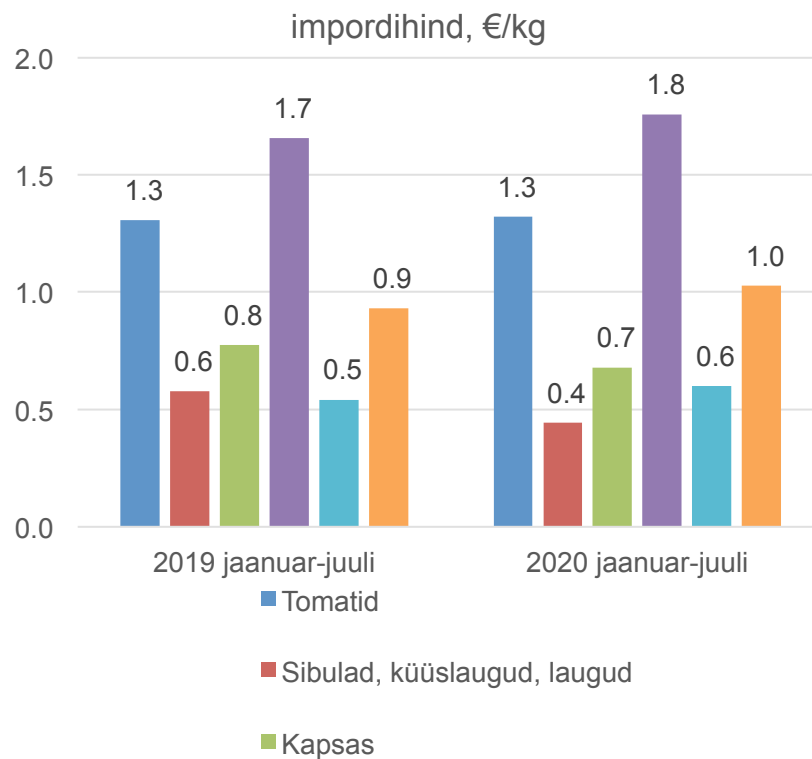
■ Muud elustaimed, pistikud ja pookoksad

Köögivilja ekspordi- ja impordihinnad viimased andmed juuli 2020 seisuga

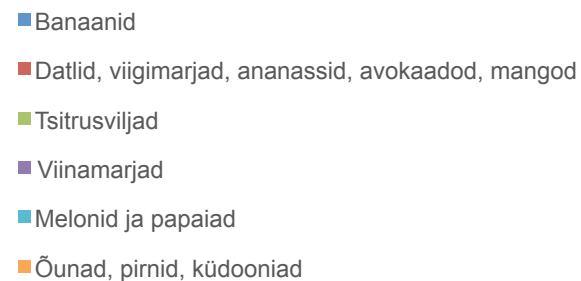
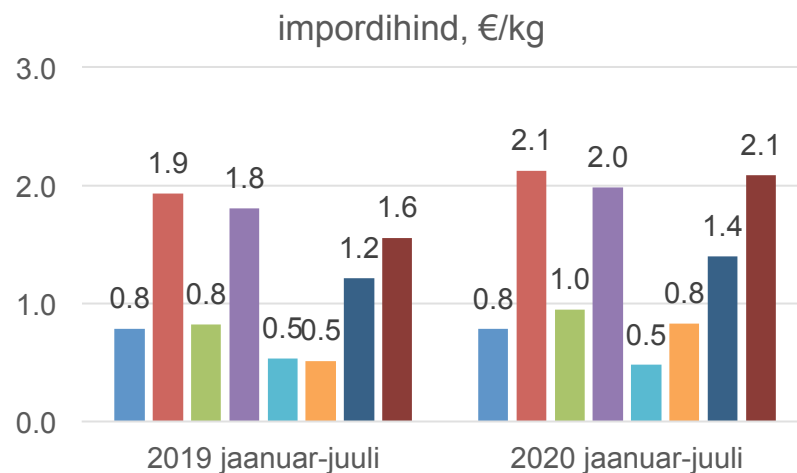
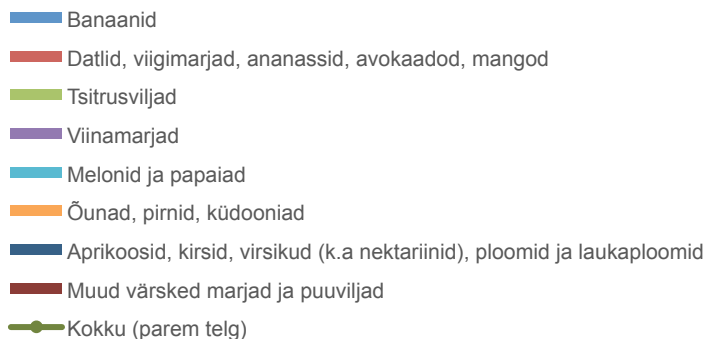
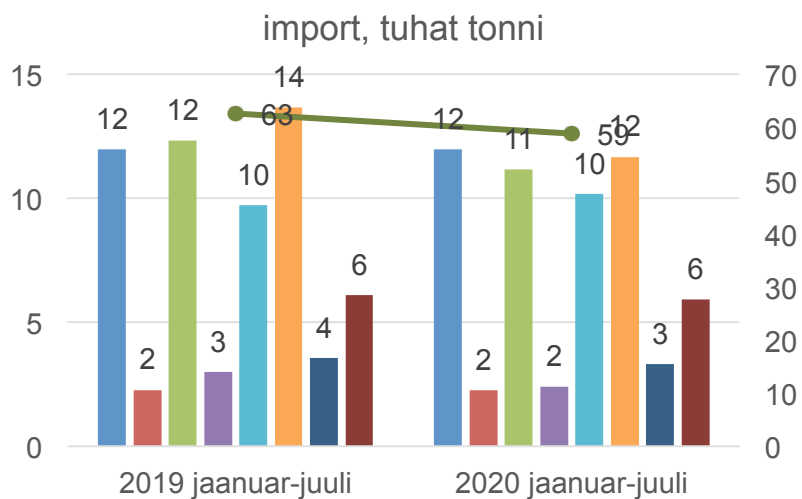
Ekspordihind

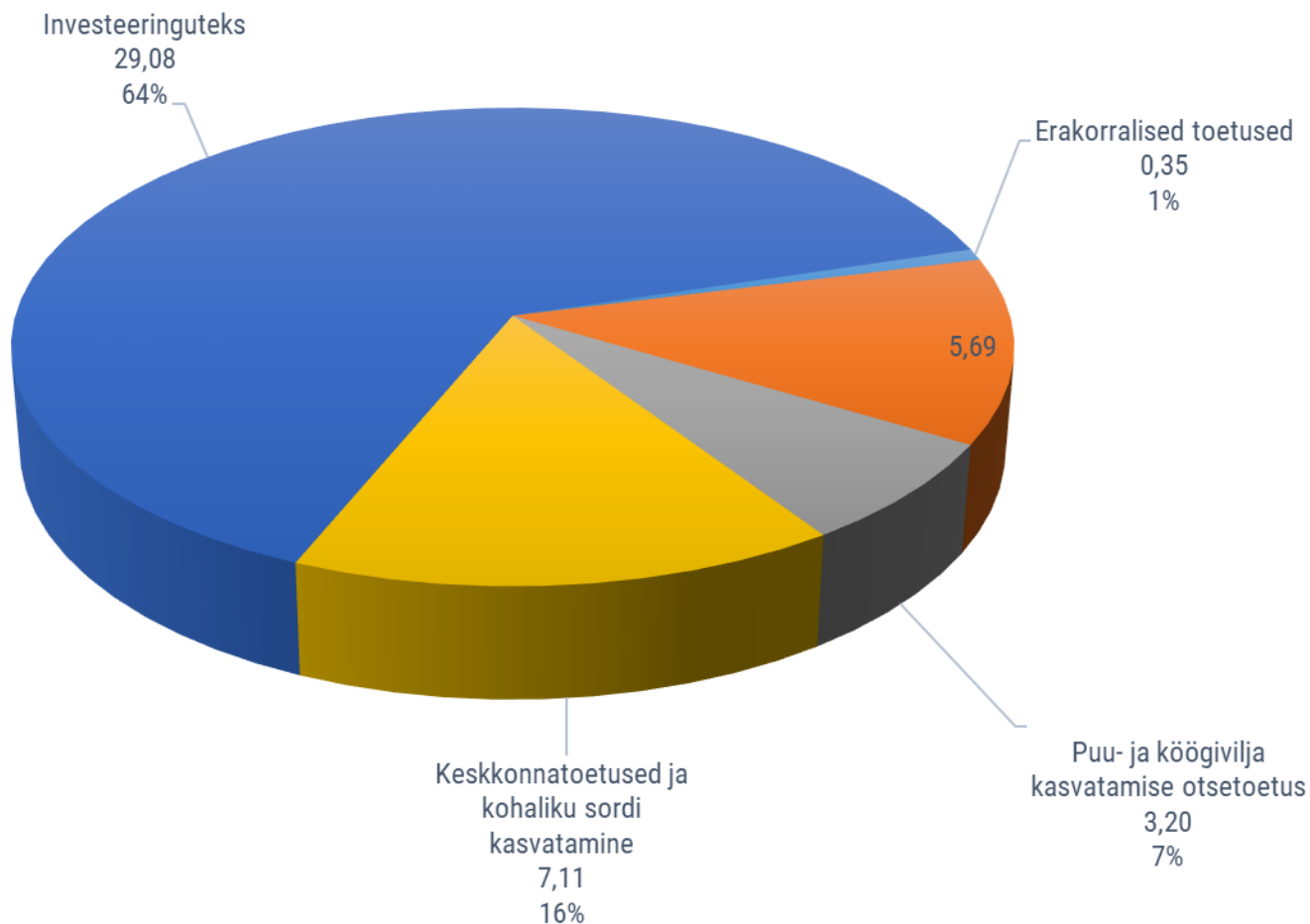
Impordihind

Puuviljade ja marjade eksport-import viimased andmed juuli 2020 seisuga

2015-2019 makstud toetused aiandusele, mln €

Kokku perioodil 2015-2019 **45,4 mln eurot**

sh 36% sissetulekutoetustena ja 64% investeeringutoetustena

Allikas: PRIA, seisuga 31.08.2020

ÜPP 2021-2027

Tõhustada arukat, vastupidavat ja mitmekesist põllumajandus-sektorit, mis tagab toiduga kindlustatuse

Edendada keskkonnahoidu ja kliimameetmeid ning panustada liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkidesse

Parandada maapiirkondade sotsiaal-majanduslikku olukorda

TAGADA ÕIGLANE
SISSETULEK

SUURENDADA
KONKURENTSIVÕIMET

TASAKAALUSTADA
SUUTLIKKUS
TOIDUAINETE
TARNEAHELAS

KLIIMAMUUTUSTE
VASTASED
MEETMED

KESKKONNAKAITSE

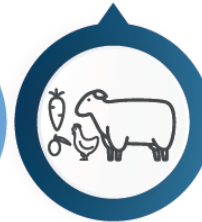
SÄILITADA
MAASTIKUD JA
BIOLOOGILINE
MITMEKESISUS

TOETADA
PÕLVKONDADE
VAHETUST

ELUJÕULISED
MAAPIIRKONNAD

KAITSTA TOIDU JA
TERVISE KVALITEETI

Võimalused uueks perioodiks: ÜPP strateegiakava 2021-2027

Uuel perioodil jätkatakse:

- Puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetusega
- Keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse toetuse ning köögivilja- ja maasikakasvatuse toetusega
- Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetusega
- Mahetoetusega
- Investeeringud keskkonnahoiuks

Võimalused uueks perioodiks: ÜPP strateegiakava 2021-2027

Sektoripõhine sekkumisliik puu- ja kõõgiviljasektoris

- Toetust saavad taotleda tunnustatud tootjaorganisatsioonid (TO)
- Toetusega kaetakse kuni 50% sekkumiste tegelikest kuludest (60% kuludest kaetakse näiteks juhul, kui TO rakendab rakenduskaava esimest korda)
- EL-i rahalise toetuse ülempiir on kuni 4,1% TO turustatud toodangu väärtusest
- Perioodil 2021-2027 kavas toetada ühistute liitumist eesmärgiga moodustada TO ning samuti toetatakse TO-de edasist arendamist

MAELUMINISTEERIUM

Aitäh!